

ANDERS PROGRAMMEREN

ZET MIJ IN CC. DISCUSSIE- EN ONTMOETINGSDAG OVER DE PRODUCTIE EN SPREIDING VAN PODIUMVOORSTELLINGEN

Brussel, 26 februari 2010

Krist Biebaw (LOCUS - moderator): Er wordt steeds vroeger geboekt, agenda's slibben dicht; er is geen tijd en ruimte om last minute leuke dingen te doen. Deze discussie was 15 jaar geleden al aan de orde en is dat vandaag nog steeds.

- Welke engagementen/acties zijn mogelijk (individueel of samen)?
- ... of moeten we alles zo laten en aanvaarden dat vandaag alles tot 2013 vastligt?

Even terug naar statement van Pedro Oosterlynck (CC Knokke-Heist).

- reactie op passage over abonnementen: voor- en nadelen. Vaste 'klantenbasis'. Stelling Pedro was niet enkel om abonnementen af te schaffen, wel om in vraag te stellen wat de faciliteiten zijn die daaraan (moeten) vasthangen (kortingen,...)
 - Pedro: is blij dat hij nooit met abonnementen heeft gewerkt. Voor beperkt segment van publiek (45+). Programmator kan gegijzeld worden door abonnees omdat er een verwachtingspatroon wordt gecreëerd. Gevaar om te moeten kiezen tussen goed programmeren voor abonnees of de uitdagingen van publieksverbreding aan te gaan. Cultuurcentrum verkoopt kortingskaartjes voor de gezamenlijke programmaties.
 - Wim Van Parys (CC Westrand): in Westrand wordt abonnement gebruikt om mensen te leiden naar voorstellingen die ze anders niet zouden zien (10 voorstellingen in een abonnement). Mensen moeten voor dingen kiezen die ze niet kennen.
 - Sommige mensen met weinig tijd willen ook geleid worden en willen aan het begin van het seizoen een aantal avonden vastleggen. → volgens Pedro staat dit los van de abonnementenkwestie.
 - Reactie CC Ternat: andere incentives aan abonnementen koppelen. Korting is maar zeer klein. Mensen die impulsief willen kopen moeten ook nog een kans krijgen (cf. Wouter Deprez die geen abonnementenpubliek wou).
 - Geen ruimte voor extra voorstellingen tijdens het seizoen + moeilijk om het publiek nog te bereiken omdat alle abonnees alles in het begin van het seizoen vastleggen. Ervaring leert dat het voor bijkomende voorstellingen zeer moeilijk is om een publiek te vinden (omdat mensen uitgaan van de seizoensbrochure).

Moeten we af van het seizoensdenken? Programmeer op momenten waarop je anders gesloten bent.

- HETPALEIS heeft dit 3 jaar geprobeerd, maar heeft het opnieuw moeten afschaffen. Wellicht moeten we het met z'n allen ineens doen om het te laten werken. Het gevoel heerst wel dat er nu meer dan vroeger in de vakantie wordt geprogrammeerd.
- Mensen boeken minder tijdens de vakantie (omdat ze simpelweg op vakantie zijn).

- Is dit enkel een kwestie van tijd om zo iets op te bouwen? → CC Waregem programmeert al 20 jaar in de paasvakantie maar het is en blijft gewoon moeilijker om er publiek naartoe te krijgen.
- Indruk dat vakantieprogrammatie wel lukt voor familievoorstellingen, niet voor avondvoorstellingen.
- De Maan speelt altijd tijdens de vakantieperiodes en heeft bijna altijd volle zalen.
- Afhankelijk van plaats tot plaats. Vb: veel volk in Knokke-Heist tijdens de zomer. Iedereen moet dit voor zichzelf bekijken (wanneer is er volk in mijn gemeente/stad). Het is zeer moeilijk om dit algemeen vast te pinnen.
- Belangrijk om in vakantie een totaalpakketje aan te bieden, zodat ouders niet op zoek moeten naar een babysit. Vb: animatie voor -8-jarigen bij een 8+ voorstelling (vb. Bronks)
- Wim Van Parys: herfstvakantie of kerstvakantie zijn makkelijker dan krokusvakantie of paasvakantie. Dit wordt beaamd door een aantal mensen (heeft te maken met skivakanties). Ook in zomer wordt in CC Westrand doorgeprogrammeerd, al is het dan met een ander soort programmatie (openluchtfilm, muziekfestival, geen reguliere zaalvoorstellingen).

Moeten makers zorgen voor een 'juist' aanbod op het gepaste moment? Er is nu bijvoorbeeld heel weinig voor jonge kinderen.

- Gaat verder dan dat: aanbod in het najaar is veel groter dan in het voorjaar (voor volgend seizoen). Speelperiodes overlappen te zeer.
- Reactie: te veel programmatoren prospecteren en programmeren dezelfde voorstellingen.
- Vele CC's overleggen wel met hun burens om een complementair aanbod te bieden.
- Probleem: voorstellingen worden na april niet meer verkocht, makers concentreren zich dus op het volgende seizoen.
- Makers bieden zeer veel familievoorstellingen aan, maar worden nauwelijks afgenomen. Hoe komt dat?
 - Meeste CC's kunnen maar 5 tot maximaal 15 kindervoorstellingen programmeren.
 - Maker vraagt zich af waarom het toekomstig publiek zo weinig kansen krijgt om naar theater te gaan. → reactie: er zijn veel meer schoolvoorstellingen dan familievoorstellingen. CC programmeert niet graag dezelfde voorstelling voor een schoolpubliek en daarna als familievoorstellingen.
 - Wim Van Parys: inderdaad weinig ruimte om familievoorstellingen te programmeren. Ook budgettaire kwestie: inkomsten zijn veel lager (tickets), hoewel de uitkoopsom vaak niet zoveel lager ligt.
 - Stefaan: Rataplan programmeert schoolvoorstellingen altijd in combinatie met avondvoorstelling. Spelers spelen liever avondvoorstellingen. Kampen niet met het probleem dat alle kinderen die voorstelling al hebben gezien. Gezinnen komen ook niet altijd 'au complet'. Familievoorstellingen ook vrijdagavond om 19u30. Uiteraard betekent dit wel dat er een compromis nodig is met vb. muziekprogrammatie.
 - Combinatie school- en familievoorstelling is makkelijker in grote stad als Antwerpen (Rataplan) dan in een kleinere stad, wegens veel grotere publiekspoel om uit te vissen.
 - 30CC programmeert ook vaak schoolvoorstellingen in combinatie met

familievoorstellingen. Kinderen vinden het vaak geen probleem om iets twee maal te zien.

- Programmatoren merken dat de zondagmiddagen van gezelschappen toch snel zijn volgeboekt.
- 30CC: voorstander van verscheiden plaatsen van familievoorstellingen (vb. chiropubliek niet uitsluiten door enkel op zondag jeugdvoorstellingen te programmeren).

Afstemming: waarom boekt iedereen hetzelfde? Regionale afstemming voor maximaal keuzeaanbod voor het publiek.

- mensen verplaatsen zich niet zo gemakkelijk. Vb: Waregem tussen Gent en Kortrijk. Sommigen verplaatsen zich, voor anderen is de enige optie om ook in Waregem een breed aanbod te creëren.
- Pedro ziet een enorme variatie in publiek. Mensen laten zich vooral leiden door wat op het podium staat. Soms verplaatsen ze zich daarvoor ver, soms niet. Is een gevoel dat hij niet kan bewijzen.
 - Reactie: mensen verplaatsen zich wel degelijk. Elk centrum moet accenten leggen en zijn publiek doorverwijzen naar andere centra in de regio (Heist-op-den-Berg, Lier,...). Ook theaterbureaus worden gezamenlijk uitgenodigd wanneer de programmatoren van al deze centra aanwezig zijn.
- Wim Van Parys: 50 procent van publiek komt uit Groot-Dilbeek. Ook regionale afspraken met CC Strombeek (en ook combiformule met KVS).
- Nood aan meer afstemming en overleg (iedereen doet nu een beetje vanalles). Overleg beperkt zich nu tot 'wie het snelst boekt of het grootst is trekt aan het langste eind'. Nood aan meer collegialiteit.
 - Reactie maker: programmatoren schermen hier ook te vaak mee (sorry, dit staat al in een naburig CC). Dit kan kloppen voor voorstellingen voor 500 mensen, maar niet voor voorstellingen in kleine zaal voor nog geen 100 mensen.
- Thassos probeert mee te werken aan deze afstemming. Verschilt van productie tot productie. Sommige producties kunnen wel probleemloos in naburige gemeenten staan, andere niet.

Vraag aan boekingskantoren: willen zij mee met een grotere groep mensen aan tafel gaan zitten om hierover afspraken te maken?

- Gesprek is anders met één CC dan met zes CC's tegelijk. Evenwicht tussen voordelen van individuele gesprekken (vb. bredere context van een voorstelling in een specifieke plek) en transparantie.
- Nood aan meer zakelijkheid tussen CC's (samenwerking Dilbeek (CC Westrand)-Strombeek is een uitzondering). → Wim Van Parys ziet dit als een natuurlijkheid die er wellicht met andere CC's niet is (omdat ze anders georiënteerd zijn en vooral hun eigen belangen verdedigen).
- Kleine CC's die weinig theater programmeren hebben weinig baat bij een gemeenschappelijk gesprek met verschillende CC's en een boekingskantoor, omdat het toch vaak gaat over voorstellingen die ze budgetair of infrastructureel sowieso niet kunnen zetten. Voor kleine CC's is een informeel overleg vooraf met naburige programmatoren vaak efficiënter. → overleg hoeft niet altijd formele vergaderingen te impliceren.

→ combinatie van informele gesprekken vooraf (vooraleer alles geboekt wordt!) met naburige CC's en individuele gesprekken met boekingskantoren achteraf.

- Zennevalei-Pajottenland: iedereen noteert alles waar hij mee bezig is in een Google Doc → gedeelde verantwoordelijkheid. Probleem is natuurlijk dat niet iedereen dit plichtsgetroouw doet en toch nog snel boekt zonder de collega's van de plannen op de hoogte te stellen.

Wim van Parys stelt de vraag of makers ook overleggen wanneer ze in première gaan (probleem van groter aanbod in najaar dan vanaf januari).

- zeer moeilijk om dit lang op voorhand te plannen (artistiek werkproces is onvoorspelbaar)
- gezelschappen zelf moeten tot op het laatste moment schuiven (vb. ook wegens beschikbaarheid acteurs).
- Er wordt ook nog weinig geprospecteerd in pakweg mei, gezelschappen kiezen dus eerder om in première te gaan op het moment dat er potentieel meer programmatoren in de zaal zitten.
- Producties zijn slechts een zeer beperkte tijd beschikbaar (optimaal rendement van geïnvesteerde middelen). Er is vandaag geen overleg dat toelaat om een landschap te vormen dat bijvoorbeeld elke week een aantal premières heeft.

→ is een beetje een vicieuze cirkel. Makers denken dat programmatoren liefst premières in het najaar hebben, programmatoren willen het blijkbaar liever meer gespreid.

- Programmatie voor volgend seizoen gebeurt in het najaar. Prospecteren in het voorjaar is per definitie voor twee seizoenen verder.
- Mogelijkheid van korte speelperiode in het najaar met de hoop in november veel te verkopen voor een langere toernee het seizoen erop. Premières in het voorjaar betekent vaak dat CC's blind moeten kopen om de productie nog in het daaropvolgende seizoen te programmeren. → probleem van seizoensgedachte waardoor alles vroeg moet worden vastgelegd.

→ Uit het gesprek blijkt dat we allemaal gevangen zitten in een systeem waarvan we altijd dachten dat het de ander was die het zo wou. Kan het systeem anders?

- Elk jaar opnieuw wordt dit verkondigd, en toch wordt elk jaar vroeger geboekt. Systeem kan enkel veranderen als echt iedereen daaraan meewerkt.
- Probleem begint bij seizoensbrochures en abonnementen. → is ook een kwestie van interne concurrentie binnen een CC (met bijvoorbeeld de muziek- of humorsector). Het segment dat eerst programmeert, loopt nu eenmaal met de beste data weg.
- Publiek in grootstad redeneert anders dan op het platteland. Veel meer lastminute beslissingen in steden vanwege een veel groter aanbod.
- Internationale dynamiek bemoeilijkt de kwestie. Eerst komt Nederland met hun aanbod, dan Vlaanderen en pas later internationaal (behalve de hele grote gezelschappen). → Vlaanderen is Nederlandse systeem gaan overnemen. Naarmate men in Nederland vroeger boekte is men dat ook in Vlaanderen gaan doen.
- Vroeger kon er niet geboekt worden voor 1 januari. Kan dit opnieuw? Is hier een draagvlak voor?
- Blind date systeem: data vastleggen waarop men iets doet voor bijvoorbeeld een jong

publiek, zonder al precies in te vullen wat. (vb. Circuit X)

- Indien meer ad hoc programmatie moeten we er ook aan denken hoe we die aan de man brengen (vb. drie brochures per jaar ipv één seizoenbrochure).
- Sommige CC's zijn nu wel nog aan het boeken. Dit kan enkel in kleinere CC's. Grotere CC's moeten wel vroeger boeken om nog enige keuze in data te hebben.

Is het een probleem dat sommige CC's vroeg boeken? Kunnen anderen niet simpelweg beslissen om later te boeken?

- mogelijkheid om aantal data vrij te houden en later te beslissen hoe dat wordt ingevuld.
- Er wordt wel steeds vroeger geboekt, maar ook steeds later (door het ruime aanbod). Een aantal zaken die men zeker wil hebben liggen vroeg vast, andere keuzes worden later gemaakt. De indruk heerst dat dit vroeger compacter bij elkaar zat.

Vraag: weten CC's op voorhand hoeveel concerten, dans, theater,... ze boeken?

- ja, budgetten liggen vast. Aantal dagen per segment kan vastliggen zonder de inhoud.
- Probleem: dit impliceert dat je misschien twee concrete dagen hebt waarop je dans kan programmeren. Dat is heel lastig in de samenstelling van het programma. → onenigheid over de praktische implementeerbaarheid van dit systeem.

Hangt het ego van de programmator niet te veel vast aan de programmabrochure aan het begin van het seizoen waarmee ze willen uitpakken. Is er geen andere logica denkbaar?

- Vroeg boeken gebeurt ook op vraag van gezelschappen die graag vroeg hun tournees plannen (vb. omdat ze met losse medewerkers werken die ze per dag betalen). Er wordt ook veel rekbaarheid van gezelschappen verwacht (vb. schoolvoorstellingen in optie tot zes weken voor de voorstelling).
- Ook intern soms moeilijk om af te stappen van seizoenbrochures (geen middelen van de stad voor periodieke tijdschriften maar wel voor seizoenbrochure, promotiemedewerkers die niet te overtuigen vallen,...).

Scepsis over de mogelijkheid om uit het huidige systeem te raken, hoewel we het er over eens zijn dat er iets wringt.

- twee tijdslijnen: seizoenbrochure (november tot communicatie/publicatie) en productiekant. Nood aan meer tijd, hele jaar nodig → moet een constant rollen zijn van creativiteit, producties die ontstaan en worden geboekt.
- Communicatie: kunstensector moet knokken voor de aandacht in de vrijetijdsbesteding. Seizoenbrochure heeft zijn redenen en heeft geleid tot een verworven positie met een zekere publieksbasis. Kan zulke promotiemachine ook in een ander systeem op gang worden gebracht? Kunnen we het aan om ad hoc minder bekende dingen op de juiste manier aan de man te brengen?
- Media-aandacht is er meestal ook enkel bij de premiere. Communicatie wordt hier ook vaak op afgestemd. → we moeten goed nadenken over de consequenties van eventuele veranderingen.
- We komen wel samen als één sector, maar als we iets moeten doen om iets te veranderen blijft iedereen zitten omdat het te moeilijk lijkt.

→ wie neemt hierin de leiding, wie breekt een aantal deuren open?

→ niet één systeem dat iedereen zal volgen, wel nood aan grotere diversiteit aan systemen waarbij er geen absolute noodzaak is om zich aan een bepaald model te conformeren.

Steunpunt voor
de podiumkunsten

VTi - Vlaams Theater Instituut
Sainctelettesquare 19
B-1000 Brussel
T +32 (0)2 201 09 06
info@vti.be

